

WEBINARIUM

Jak prowadzić księgowość stowarzyszeń i fundacji

Krzysztof Śliwiński

WEBINAR PROWADZI

Krzysztof Śliwiński

Księgowy z 30-letnim doświadczeniem.

Prowadzi księgowość Stowarzyszenia Klon/Jawor (stowarzyszenie założyło i administruje portalem ngo.pl).

Na co dzień udziela porad i konsultacji w dziale poradnik portalu ngo.pl.

Plan spotkania

- 1 Co wpływa na specyfikę księgowości w stowarzyszeniu, fundacji.
- 2 Jak traktować źródła przychodu w podziale na rodzaj działalności statutowej: nieodpłatna, płatna.
- 3 Zwolnienia podatkowe dla organizacji pozarządowych. Specyfika CIT-8.
- 4 Jak prowadzić księgowość w organizacji. O co zadbać w sprawozdaniu finansowym (wzór 6).
- 5 Czy i kiedy stosować UEPIK.
- 6 Zatrudnianie w organizacji pozarządowej.
- 7 Obowiązki organizacji a obowiązki firm – podobieństwa i różnice.

WEBINAR

Jak prowadzić księgowość stowarzyszeń i fundacji

ngo.pl

Co wpływa na specyfikę księgowości w stowarzyszeniu, fundacji

Czym jest organizacja pozarządowa

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (art. 3 ust. 2)

Organizacjami pozarządowymi są:

- niebędące jednostkami sektora finansów publicznych (...)
- nie działające w celu osiągnięcia zysku

osoby prawne lub **jednostki organizacyjne** nieposiadające osobowości prawnej, którym odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, **w tym fundacje i stowarzyszenia**, z zastrzeżeniem ust. 4.

Czym jest organizacja pozarządowa

Osoba prawna (jednostka organizacyjna) wpisana do rejestru:

- Krajowy Rejestr Sądowy
 - rejestr **stowarzyszeń**, innych organizacji społecznych i zawodowych, **fundacji** oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej
- Rejestr starosty powiatu (prezydenta miasta)
 - stowarzyszenia zwykłe
 - kluby sportowe
- Rejestr Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Koła Gospodyń Wiejskich

Czym jest organizacja pozarządowa

ngo.pl

Nie są organizacjami pozarządowymi:

- jednostki sektora finansów publicznych,
- spółki działające na podstawie Kodeksu handlowego,
- osoby prywatne prowadzące działalność gospodarczą.

Organizacje pozarządowe to

Działające na podstawie ustawy

Prawo o stowarzyszeniach:

- **stowarzyszenia zwykłe** (rejestracja w powiecie),
- **stowarzyszenie** (rejestracja w KRS), w tym: ochotnicze straże pożarne, uczniowskie kluby sportowe.

Ustawy o fundacjach

- **fundacje**

a także (ze „szczególną” ustawą) np.:

- spółdzielnie socjalne
- koła gospodyń wiejskich
- organizacje z własną podstawą prawną

Specyficzny status prawny

Status **organizacji pożytku publicznego** dostępny **tylko** dla organizacji pozarządowych.

Ze względu na działania statutowe:
cele statutowe -> pożytek publiczny.

Przywileje OPP:

- 1,5% podatku PIT,
 - zwolnienia podatkowe,
- Dodatkowe obowiązki sprawozdawcze.

Wyjątek: spółka – organizacja pożytku publicznego.

Częsty status ze względu na zakres działalności

- klub sportowy
- szkoła
- dom pomocy społecznej

Jest to szczególna forma działania,
nie osobowość prawna i nie organizacyjna.

Co jest ważne w działaniu organizacji

1. Ustawa dla formy prawnej (m.in. stowarzyszenie, fundacja, koło gospodyń wiejskich).
2. Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Statut (regulamin):

- **cele statutowe** i sposoby ich realizacji,
- władze,
- **sposób reprezentacji**,
- źródła majątku.

Jak traktować źródła przychodu w podziale na rodzaj działalności statutowej

Przychody: działalność statutowa nieodpłatna

Nieodpłatna działalność pożytku publicznego

Darowizny (art. 888 i dalsze Kodeksu cywilnego):

- wpłata na rzecz obdarowanego, kosztem swojego majątku,
- odliczenie podatkowe u darczyńcy pod warunkiem celów pożytku publicznego.

Składki – nie dla zysku, wpłaty na rzecz interesu wspólnego członków stowarzyszenia.

Dotacje, granty – celowe wpłaty na rzecz konkretnych celów organizacji, często ze szczegółowym określeniem działań, harmonogramu i budżetu oraz wymogów rozliczenia.

Przychody: działalność statutowa odpłatna

Odpłatna działalność pożytku publicznego
(ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie)

Pobieranie opłat za działania statutowe:

- działanie w zakresie **statutu** i **pożytku publicznego**,
- „po kosztach” – nie może generować zysku
– wymóg księgowego wyodrębnienia,
- wynagrodzenia nie mogą przekraczać 3-krotności średniego wynagrodzenia.

Nie jest to działalność gospodarcza.

Przychody: działalność gospodarcza

Działalność generująca zysk:

- prowadzona pod warunkiem i w rozmiarach podporządkowania jej działalności statutowej,
- warunek non profit (nie dla zysku):
 - w rozmiarach służących
 - oraz zysk przeznaczony na działalność statutową

Wymagana dodatkowa rejestracja w rejestrze przedsiębiorców KRS.

WEBINAR

Jak prowadzić księgowość stowarzyszeń i fundacji

ngo.pl

Zwolenia podatkowe dla organizacji pozarządowych. Specyfika CIT-8

Podatek dochodowy od osób prawnych (PDOP)

Każda organizacja pozarządowa jest osobą prawną i z tego tytułu podlega podatkowi dochodowemu od osób prawnych.

Jego zasadom podlega każdy przychód otrzymany przez organizację.

DOCHÓD =
PRZYCHÓD – KOSZTY UZYSKANIA PRZYCHODU

Podatek:

- 9% albo 19%,
- rozliczane w CIT-8.

Podatek dochodowy od osób prawnych (PDOP)

Organizacje mają bardzo szerokie zwolnienie z PDOP od swoich dochodów.

ZWOLNIENIE

- **przeznaczenie** na działalność statutową:
 - art. 17 ust. 1 pkt 4
 - art. 17 ust. 1 pkt 6C
- **źródło** przychodu:
 - składki członkowskie (art. 17 ust. 1 pkt 40)
(wyjątek: działalność gospodarcza)
 - budżetowe: rządowe, samorządowe, agencje rządowe, rządy innych państw (art 17 ust. 1 pkt. 47, 48, 23)

wyjątek: dochody z alkoholu, tytoniu, paliwa, metali szlachetnych, towarów elektronicznych

ngo.pl

Podatek dochodowy od osób prawnych (PDOP)

Organizacje mają bardzo szerokie zwolnienie z PDOP od swoich dochodów.

ZWOLNIENIE

przeznaczenie na działalność statutową:

- art. 17 ust. 1 pkt 4
dochody podatników, których celem statutowym jest działalność **naukowa, naukowo-techniczna, oświatowa**, w tym również polegająca na kształceniu studentów, **kulturalna, kultury fizycznej i sportu, ochrony środowiska, dobroczynności, ochrony zdrowia i pomocy społecznej, rehabilitacji** zawodowej i społecznej inwalidów oraz kultu religijnego – w części przeznaczonej na te cele
- art. 17 ust. 1 pkt 6C
dochody **organizacji pożytku publicznego**, o których mowa w przepisach o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie – w części przeznaczonej na działalność statutową, z wyłączeniem działalności gospodarczej

ngo.pl

Podatek dochodowy od osób prawnych (PDOP)

Dochody wolne rozliczane są w **CIT-8/0**.

- kwoty zwolnień w podziale na poszczególne punkty z ustawy
- kwota dochodu zwolnionego, a nie wydatkowanego

W **CIT-D** informacja o otrzymanych darowiznach podatkowych **o darowiznach, nie o dotacjach**.

ngo.pl

Podatek dochodowy od osób prawnych (PDOP)

CIT-8 z załącznikami składa się **elektronicznie**:

- w programie księgowym albo
- w e-druk na podatki.gov.pl
(podpis z upoważnieniem UPL-1:
podpis kwalifikowany albo profil zaufany)

Wyjątek: organizacja bez działalności gospodarczej i bez PIT – może złożyć CIT-8 papierowo.

ngo.pl

Podatek VAT

Organizacje pozarządowe nie są automatycznie zwolnione z podatku VAT.

Najczęściej korzystają ze zwolnienia podmiotowego: **do 200 tys. zł przychodów rocznych** ze sprzedaży opodatkowanej.

Zwolnienie dotacji: pod warunkiem że nie mają „bezpośredniego wpływu na cenę towarów dostarczanych lub usług świadczonych przez podatnika”.

ngo.pl

Podatek VAT

Zwolnione składek członkowskich:

- pod warunkiem, że nie są nastawione na zysk,
- są na wydatki we wspólnym interesie członków,
- nie są naruszane warunki konkurencji.

Zwolnienia wynikające z konkretnych działań (usług) organizacji:

- usługi związane ściśle ze sportem,
- usługi oświatowe – świadczone przez szkoły,
- usługi medyczne – zawody medyczne,
- usługi pomocy społecznej – świadczone przez domy pomocy społecznej,
- usługi ściśle związane z kulturą – instytucje kultury.

Jak prowadzić księgowość w organizacji pozarządowej. O co zadbać w sprawozdaniu finansowym (wzór 6)

Formy księgowości

1. Pełna księgowość zgodnie z ustawą o rachunkowości.
2. Uproszczona Ewidencja Przychodów i Kosztów (UEPiK).

Pełna księgowość prowadzona jest:

- zgodnie z ustawą o rachunkowości,
- w sposób generujący dane o finansach, w tym do sporządzenia sprawozdania finansowego.

Sprawozdanie finansowe

- Bilans:
jakie pieniądze i inny majątek
organizacja posiada.
- Rachunek zysków i strat:
przychody i koszty całego roku.
- Informacja dodatkowa:
m.in. szczegółowe dane o źródłach
przychodów i kosztach.

ngo.pl

Sprawozdanie finansowe

Może być sporządzone według:

- zasad sprawozdań dla organizacji pozarządowych – załącznik 6 do ustawy o rachunkowości,
- zasad rozbudowanych – załącznik 1 do ustawy o rachunkowości.

Obowiązek **elektronicznego** sporządzenia i podpisania sprawozdania.

ngo.pl

Terminy dla sprawozdania finansowego

Po zakończeniu roku:

- 3 miesiące – sporządzenie i podpisanie
- 6 miesięcy – zatwierdzenie
 - 15 dni od zatwierdzenia do **KRS**
 - 15 dni od zatwierdzenia do **KAS**

Organizacje nieprowadzące działalności gospodarczej, sprawozdanie do **Krajowej Administracji Skarbowej**.

ngo.pl

Specyfika księgowania

Obowiązek wyodrębnienia poszczególnych źródeł finansowania.

Podział przychodów i kosztów na poszczególne – księgowanie kosztów na kontach grupy 5. Wynika to z:

- różnych zwolnień podatkowych,
- wymogów zapisanych w umowach dotacji.

Specyfika księgowania

Sprawozdanie organizacji – załącznik 6:

- rachunek zysków i strat: podział przychodów i kosztów działalności nieodpłatnej, odpłatnej i gospodarczej,
- info: struktura źródeł finansowania.

Umowy dotacyjne: zwykle, wymóg księgowego wyodrębnienia przychodów i kosztów projektu.

Zwolnienia podatkowe: informacje o wydatkowaniu środków w ramach zwolnienia podatkowego.

Sprawozdanie finansowe wg załącznika 6

ngo.pl

Przykład schematu podziału kosztów

502 – działalność nieodpłatna pożytku publicznego

502-05 – dotacja urzędu miasta, um.nr 123/2024, proj. Janko Muzykant

502-05-01 – UM proj. Janko, prowadzenie zajęć

502-05-02 – UM proj. Janko, wynajęcie sali

502-05-XX – UM proj. Janko, [kol. poz. budżet]

502-XX – [kolejne projekty / źródła finansowania]

503 – działalność odpłatna pożytku publicznego

503-XX – [kolejne projekty / źródła finansowania]

510 – działalność gospodarcza

510-XX – [kolejne projekty działalności gospodarczej]

O co zadbać w sprawozdaniu finansowym organizacji pozarządowej (wzór 6)

0 to szczególnie zadbaj w sprawozdaniu finansowym

- wzór sprawozdania dla organizacji pozarządowych – zał. 6 ustawy o rachunkowości, odzwierciedla charakter działań (przychodów i kosztów)
- rachunek zysków i strat: podział działalność nieodpłatna, odpłatna, gospodarcza

ngo.pl

O to szczególnie zadbaj w sprawozdaniu finansowym

Informacja dodatkowa

„Informacje o strukturze zrealizowanych przychodów ze wskazaniem ich źródeł, w tym w szczególności informacje o przychodach wyodrębnionych zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, oraz informacje o przychodach z tytułu składek członkowskich i dotacji pochodzących ze środków publicznych”

Czy i kiedy stosować Uproszczoną Ewidencję Przychodów i Kosztów (UEPiK)

W przypadku UEPIK – bez sprawozdania finansowego

Od 2016 r. mała organizacja pozarządowa (przychody poniżej 100 tys. zł), niebędąca organizacją pożytku publicznego i nieprowadząca działalności gospodarczej, może wybrać **księgowość podatkową**, nazywaną **uproszczoną ewidencją przychodów i kosztów**.

Księgowość organizacji prowadzącej UEPIK sprowadza się do wypełniania określonej rozporządzeniem ewidencji służącej wypełnieniu deklaracji podatkowych.

W przypadku UEPIK

Uproszczenie oznacza też pewne **ograniczenia**, np. związane z rozliczeniami prowadzonych przez organizację projektów.

Wybierając **uproszczoną ewidencję przychodów i kosztów** należy poinformować o tym urząd skarbowy w pierwszym miesiącu roku.

ngo.pl

Cz. 1. Ewidencja przychodów i kosztów, dzieli:

- przychody na dz. nieodpłatną, odpłatną i pozostałe,
- koszty na stanowiące i niestanowiące koszty uzyskana przychodu.

Brakuje m.in.:

- podziału na prowadzone projekty.
- ewidencji posiadanych środków (np. kasa, bank), rozrachunków.

Cz. 2. Zestawienie przepływów finansowych (miesięczne) zbiera dane do CIT-8 i CIT-8/O:

Przychody, koszty, dochody, dochody zwolnione, zarówno roku bieżącego i lat ubiegłych w podziale na 3 zwolnienia:

- art. 17 ust 1 pkt 40 składki,
- art. 17 ust 1 pkt 4 dochody na działania statutowe, zwolnione,
- art. 17 ust 1 pkt 47 dochody ze źródeł publicznych.

W praktyce UEPiK sprawdzi się w organizacji, gdy

- środki są na jednym koncie bankowym
- płatności są na bieżąco – nie ma rozrachunków
- majątek organizacji jest bardzo mały
- przychody to składki i pojedyncze darowizny
- organizacja ma nie więcej niż jeden projekt dotacyjny (zgoda dotującego)

WEBINAR

Jak prowadzić księgowość stowarzyszeń i fundacji

ngo.pl

O zatrudnianiu w stowarzyszeniu, fundacji

Zatrudnianie w organizacji

Zatrudnianie osób – umowy o pracę, umowy zlecenie, umowy o dzieło. Organizacja ma takie same obowiązki jak każdy inny pracodawca (PIT-y, ZUS).

Wyjątek: nie podlegają FGŚP (składka 0,1% podstawy ZUS).

Wolontariat:

- świadczenie wolontariatu w działalności pożytku publicznego,
- zakaz wolontariatu w działalności gospodarczej.

WEBINAR

Jak prowadzić księgowość stowarzyszeń i fundacji

ngo.pl

Obowiązki organizacji a obowiązki firm – podobieństwa i różnice

Podobieństwa

- ✓ Osoby prawne: powstanie i istnienie na podstawie właściwej ustawy; władze i sposób reprezentacji określone w akcie wewnętrznym.
- ✓ Podatnicy podatku dochodowego osób prawnych (CIT).
- ✓ Podatek VAT (zwolnienie podmiotowe do 200 tys. zł).
- ✓ Zatrudnianie, obowiązki PIT, ZUS.

Różnice	Organizacja pozarządowa	Firma
Zwolnienia podatkowe z podatku dochodowego – CIT-8/O	tak	tylko dla źródeł
Różne i rozdzielane rodzaje przychodów	tak	-
Wyodrębnianie kosztów wg źródeł przychodu	tak	-
Obowiązki wynikające z umów dotacyjnych	tak	-
Wolontariat	tak	-

Polecamy kursy online

edu.ngo.pl

KURS ONLINE

Jak zarządzać finansami w organizacji pozarządowej

Poznaj kluczowe obszary
zarządzania finansami
w stowarzyszeniach
i fundacjach

KUP KURS

KURS ONLINE edu.ngo.pl

ABC obowiązków organizacji pozarządowej

Poznaj podstawowe i najważniejsze
obowiązki stowarzyszeń i fundacji.
Dowiedz się, jak je wypełniać
- sprawnie i efektywnie.

Aneta Krawczyk
ekspertka ngo.pl

Kup Kurs online

Polecamy poradnik.ngo.pl

Poradnik

Potrzebuję pomocy z...

🔍 Szukaj

Chcę działać społecznie. Czy mam zakładać organizację? Zobacz różne formy zaangażowania społecznego!

Zakładanie fundacji lub stowarzyszenia

Przewodnik dla początkujących

Zarząd, walne, rada, komisja rewizyjna

Obowiązki NGO, sprawozdanie, statut

Projekty i zarządzanie w NGO

Zatrudnianie w NGO i wolontariat

Księgowość

Podatki (CIT-8)

ngo.pl

Miejsce przyjazne Twojej organizacji. Bądź na bieżąco,
korzystaj codziennie! **Czytaj, informuj, zapraszaj!**

edu.ngo.pl

Edukacja z ngo.pl

Kursy online, poradniki,
webinary – przydatne dla każdej
organizacji pozarządowej

Zobacz ofertę

